

SVEIKATOS TECHNOLOGIJŲ VERTINIMAS - DVISRAUTĖS RADIOABSORBCIOMETRIJOS IR KIEKYBINĖS KOMPIUTERINĖS TOMOGRAFIJOS METODŲ, DIAGNOZUOJANT OSTEOPOROZĖ, VERTINIMAS

SANTRAUKA

STV pagrindimas. Šiuo metu „auksiniu standartu“ diagnozuojant osteoporozę, laikomas centrinių kaulų (stuburo slankstelių, šlaunikaulio) dvisrautės radioabsorbciometrijos (toliau – DXA) metodas. Pagrindiniai DXA metodo privalumai: didelis testo tikslumas ir pakartojamumas, naudojama maža jonizuojančiosios radiacijos dozė, pakankamas technologijos prieinamumas pacientams, nesudėtinga atlikimo technika, santykinai maža tyrimo kaina, rezultatų vertinimo galimybė pagal Pasaulio sveikatos organizacijos (toliau – PSO) pateiktus osteoporozės diagnostikos kriterijus.

Kiekybinės kompiuterinės tomografijos (toliau – KKT) taikymas osteoporozei diagnozuoti mokslinėje literatūroje ir klinikinėje praktikoje vertinami nevienareikšmiškai. Diskutuojama dėl KKT saugumo, efektyvumo, diagnostinio taikymo ir tikslumo.

Siekiant įvertinti šių prielaidų pagrįstumą bei reikšmę, klinikinėje praktikoje taikant įrodymais pagrįstus sprendimus, racionalizuojant sveikatos sistemos sąnaudas, atlikta šių technologijų vertinimo analizė, remiantis prieinamais mokslinės literatūros šaltiniais.

Metodika. DXA ir KKT technologijų vertinimo analizė atlikta, remiantis laisvai prieinamais (nemokamais) mokslinės literatūros šaltiniais per PubMed (Medline) duomenų bazę. DXA ir KKT klinikinio efektyvumo vertinimas atliktas, remiantis EUnetHTA „HTA Core Model“. Analizė apima šiuos pagrindinius vertinimo elementus: mirtingumą, sergamumą ir diagnostinį tikslumą.

Apibendrinimas. Atlikta mokslinių tyrimų analizė rodo, kad tendencingai šiuo metu DXA laikoma „auksiniu“ standartu, diagnozuojant osteoporozę bei vertinant osteoporozės gydymo procesą. Kita vertus, nėra pakankamai didelio kiekio šaltinių, kuriuose būtų išsamiai palygintos DXA ir KKT technologijos techniniu, procedūros kainos ir kokybės santykio, rentabilumo aspektais, sulyginti jų klinikinio efektyvumo parametrai (tyrimo tikslumas, jautrumas ir specifiškumas).

Galima daryti prielaidą, kad pakeitus (patikslinus ar papildžius) naudotą STV metodiką (papildžius naujomis paieškos strategijomis, raktiniais žodžiais), galima būtų rasti daugiau klinikinių duomenų (įrodymų) dėl DXA ir KKT taikymo bei diagnostinio efektyvumo.

Išvados. DXA technologija laikoma „auksiniu“ standartu, diagnozuojant osteoporozę bei vertinant osteoporozės gydymo procesą. KKT technologijos, kaip atskiro ir savarankiško metodo, taikymas, diagnozuojant osteoporozę, nėra pakankamai moksliskai įrodytas ir kliniškai pagrįstas. Nėra pakankamai mokslinių įrodymų, kad KKT metodas klinikinėje praktikoje galėtų vienareikšmiškai pakeisti šiuo metu klinikinėje praktikoje taikomą DXA.

Raktiniai žodžiai: DXA, kiekybinė kompiuterinė tomografija, sveikatos technologijų vertinimas, osteoporozė.